YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
12 päivänä heinäkuuta 1973 *

Asiassa 2/73,

jonka Pretore di Milano on 11.1.1973 tekemällään päätöksellä saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Riseria Luigi Geddo

vastaan

Ente nazionale risi

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 5 artiklan ja 40 artiklan 3 kohdan sekä riisin yhteisestä markkinajärjestelystä 25 päivänä heinäkuuta 1967 annetun neuvoston asetuksen N:o 359/67/ETY tiettyjen säännösten tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat R. Monaco ja P. Pescatore sekä tuomarit A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, C. Ó Dálaigh ja A. J. Mackenzie Stuart (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. Trabucchi,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

tuomion

1 Pretore di Milano on 11.1.1973 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 16.1.1973, esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla useita kysymyksiä, jotka koskevat perustamissopimuksen 5 artiklan, 40 artiklan 3 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan ja 86 artiklan sekä riisin yhteisestä markkinajärjestelystä 25 päivänä heinäkuuta 1967 annetun neuvoston asetuksen N:o 359/67/ETY (EYVL N:o 174, 31.7.1967) tiettyjen säännösten tulkintaa.

Esitetyt kysymykset liittyvät sopimusmaksuksi nimettyyn maksuun, joka on määrätty kannettavaksi kotimaasta lähtöisin olevan paddy- eli raakariisin ostajalta kansallisen riisialan viraston toiminnan rahoittamiseksi.

Kuusi ensimmäistä kysymystä

2 Ensimmäisenä kysymyksenä kysytään, kielletäänkö perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa, kun sitä tarkastellaan yhdessä 5 artiklan kanssa, jäsenvaltiota antamasta lupaa kyseisessä jäsenvaltiossa tuotetun paddy- eli raakariisin oston yhteydessä kannettavaan maksuun, jonka tuotto menee muun yhteisön kuin valtion hyväksi.

Toisena kysymyksenä kysytään, onko se, että tällaista maksua ei palauteta toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan suuntautuvan viennin yhteydessä, syrjintää samassa 40 artiklan säännössä tarkoitetussa merkityksessä, kun kyseistä sääntöä tarkastellaan yhdessä asetuksen N:o 359/67/ETY säännösten ja perustamissopimuksen 5 artiklan määräysten kanssa.

Kolmantena kysymyksenä kysytään, onko itse yhteisö antaessaan luvan tällaiseen maksuun mutta jättäessään samanaikaisesti säätämättä velvoitteesta palauttaa se viennin yhteydessä, rikkonut sille 40 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan määräyksen perusteella kuuluvia velvoitteita, kun kyseistä määräystä tarkastellaan yhdessä asetuksen N:o 359/67/ETY säännösten kanssa.

Neljäntenä kysymyksenä kysytään, ovatko 40 artiklan 3 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan määräykset välittömästi sovellettavia jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksessä ja perustetaanko niillä yksityisille oikeussubjekteille subjektiivisia oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojeltava, sekä jos näin on, ovatko kyseiset oikeudet syntyneet asetuksen N:o 16/64/ETY vai

asetuksen N:o 359/67/ETY voimaantulopäivänä.

Viidennen kysymyksen ensimmäisessä osassa kysytään, onko tällaisen maksun soveltaminen vastoin asetuksen N:o 359/67/ETY johdanto-osan kahdennessatoista perustelukappaleessa vahvistettua periaatetta, jonka mukaan yhteisön tuotteille on annettava etusija, ja viidennen kysymyksen toisessa osassa samoin kuin kuudennessa kysymyksessä kysytään, voiko tällainen maksu olla asetuksessa N:o 359/67/ETY kielletty tullia vaikutukseltaan vastaava maksu tai määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide.

3 Ennen näihin kysymyksiin vastaamista on aiheellista tarkastella sitä, millaisessa yhteydessä mainitut määräykset perustamissopimuksessa esitetään.

Perustamissopimuksen 40 artikla kuuluu 38 artiklassa määrättyihin maataloustuotteiden yhteismarkkinoiden toimintaa ja kehittämistä koskeviin erityisiin sääntöihin.

Perustamissopimuksen 40 artiklan 2 kohdassa määrätään, että 39 artiklassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi toteutetaan yhteinen maatalouden markkinajärjestely, jona on jokin seuraavista: yhteiset kilpailusäännöt, erilaisten kansallisten markkinajärjestelyjen pakollinen yhteensovittaminen tai Euroopan markkinajärjestely.

Perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdassa määrätään, että 2 kohdan mukaisesti toteutettu yhteinen järjestely voi käsittää kaikki 39 artiklassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet, mukaan lukien hintasääntely, mutta siinä täsmennetään, ettei yhteisessä järjestelyssä saa syrjiä tuottajia tai kuluttajia yhteisössä ja että mahdollisen yhteisen hintapolitiikan tulee pohjautua yhteisiin perusteisiin ja yhdenmukaisiin laskentamenetelmiin.

Perustamissopimuksen 43 artiklan mukaan komissio tekee ehdotuksia yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamisesta, kansallisten järjestelyjen korvaaminen mukaan lukien, ja neuvostolla on valtuudet toteuttaa nämä ehdotukset antamalla asetuksia tai direktiivejä tai tekemällä päätöksiä.

Neuvosto varmisti 5.2.1964 antamallaan asetuksella N:o 16/64/ETY (EYVL N:o 34, 27.2.1964, s. 574) riisin markkinajärjestelyn asteittaisen toteuttamisen.

Tuottajajäsenvaltioiden osalta kyseinen markkinajärjestely käsitti pääasiassa vuosittain vahvistettavat tavoitehinnat ja tavoitehinnan perusteella vahvistettavan interventiohinnan, jolla toimivaltaisten elinten oli ostettava niille tarjottu paddy- eli raakariisi, sekä vuosittain vahvistettavan yhteisen kynnyshinnan, jonka vahvistamisperusteena ensimmäisen vuoden osalta oli maailmanmarkkinoilla todettu hinta ja jonka tasoisiksi tuotujen tuotteiden hinnat oli sovitettava muuttuvan tuontimaksun avulla.

Kyseisen asetuksen korvanneessa 25.7.1967 annetussa asetuksessa N:o 359/67/ETY säädetään esikuoritun riisin yhtenäisestä tavoitehinnasta, jonka perusteella määritetään kaksi raakariisin interventiohintaa, toinen Arlesin ja toinen Vercellin interventiokeskusta varten.

Tämän yhtenäisen hintajärjestelmän lisäksi asetuksessa säädetään yhdenmukaisen maksun kantamisesta kolmansista maista tulevasta tuonnista ja yhdenmukaisen tuen maksamisesta kyseisiin maihin suuntautuvaan vientiin.

Mainitun asetuksen 20 artiklan 2 kohdan ja 23 artiklan mukaan tullien tai vaikutukseltaan vastaavien maksujen kantaminen ja määrällisten rajoitusten tai vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden soveltaminen kolmanteen maahan suuntautuvan viennin yhteydessä tai yhteisön sisäisessä kaupassa on kiellettyä.

4 Riisin markkinoiden osalta 40 artikla pantiin näin ollen täytäntöön asetuksella N:o 359/67/ETY, jota kansalliset tuomioistuimet soveltavat sellaisenaan perustamissopimuksen 189 artiklan mukaisesti.

Kun perustamissopimuksen 5 artiklassa määrätään, että jäsenvaltiot toteuttavat kaikki toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia jäsenyysvelvoitteiden täyttämisen varmistamiseksi, ja että ne pidättyvät kaikista toimenpiteistä, jotka ovat omiaan vaarantamaan perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista, siinä esitetään jäsenvaltioille kuuluva yleinen velvoite, jonka konkreettinen sisältö kussakin yksittäistapauksessa määräytyy perustamissopimuksen määräysten tai sen yleisestä rakenteesta ilmenevien sääntöjen perusteella.

Riisialan osalta ainoat säännökset, joissa kansalliset toimenpiteet kielletään, ovat ne, jotka sisältyvät asetuksen 20 artiklan 2 kohtaan ja 23 artiklaan.

5 Mainitun asetuksen 20 artiklan 2 kohdassa säädetty tullien tai vaikutukseltaan vastaavien maksujen kantamista koskeva kielto käsittää kaikki kolmannesta maasta tulevan tuonnin tai kolmanteen maahan suuntautuvan viennin yh-

teydessä tai perusteella kannetut maksut.

Mainitun asetuksen 23 artiklassa säädetty kielto, joka koskee tullin tai vaikutukseltaan vastaavan maksun kantamista yhteisön sisäisessä kaupassa, käsittää kaikki sellaiset kyseisen tuotteen tuonnin tai viennin yhteydessä tai perusteella kannetut maksut, joiden seurauksena tuotteen omakustannushinta muuttuu ja joilla sen vuoksi on tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen nähden sama rajoittava vaikutus kuin tullilla.

Kyseinen kielto käsittää kaikki maksut, jotka kohdistetaan tavaroihin sillä perusteella, että ne ylittävät rajan.

6 Edellä kuvattua vaikutusta ei voida todeta olevan sisäisellä maksulla, joka kohdistuu yksinomaan kotimaisiin tuotteisiin niitä koskevan sopimuksen perusteella ja jonka tarkoituksena on kansallisen tuotannon tukirahaston kartuttaminen.

Lisäksi kyseinen maksu voi olla asetuksen vientitukia koskevien säännösten vastainen ainoastaan, jos sitä todetaan käytettävän keinona kyseisten vientitukien pienentämiseen.

Jos tällaisen maksun voidaan katsoa kuuluvan samanaikaisesti sekä tukia koskevien säännösten, sisäisiä maksuja koskevien säännösten ja määräysten että perustamissopimuksen 5 artiklan, 40 artiklan 3 kohdan ja 98 artiklan määräysten soveltamisalaan, komission asiana on varmistaa kyseisten säännösten ja määräysten noudattaminen tavanomaistakin huolellisemmin sen vuoksi, että yksityisillä oikeussubjekteilla ei tällöin ole välittömiä oikeuksia.

7 Mainitun asetuksen 20 artiklan 2 kohdassa säädetyn määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä koskevan kiellon tarkoituksena on muun muassa estää jäsenvaltioita toteuttamasta yksipuolisesti muita kuin asetuksissa säädettyjä kolmansiin maihin suuntautuvan viennin rajoittamistoimenpiteitä.

Saman asetuksen 23 artiklassa säädetyn kiellon, joka koskee tällaisten toimenpiteiden toteuttamista yhteisön sisäisissä kauppasuhteissa, tarkoituksena on varmistaa tavaroiden vapaa liikkuvuus yhteisössä.

Määrällisiä rajoituksia koskeva kielto käsittää toimenpiteet, joiden tuloksena tapauksen mukaan joko tuonti, vienti tai kauttakuljetus kielletään kokonaan tai osittain.

Vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä eivät ole ainoastaan edellä kuvatulla tavalla toteutetut kiellot vaan myös kaikki esteet, joilla on sama vaikutus, riippumatta niistä käytetystä nimityksestä tai niiden soveltamistavasta.

Kansallisen tuomioistuimen tarkoittaman kaltaisella maksulla ei voida todeta olevan tällaista vaikutusta.

Viimeinen kysymys

8 Viimeiseksi kysytään, voiko tällaisen maksun kannettavaksi määrääminen olla perustamissopimuksen 86 artiklassa tarkoitettua määräävän aseman väärinkäyttöä.

9 Perustamissopimuksen 86 artiklaa ei sovelleta maksuun, jonka tarkoituksena on kansallisten tukien rahoittaminen.

Oikeudenkäyntikulut

10 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian tasavallan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi; pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla,

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan pääasian kantajan, pääasian vastaajan, Italian tasavallan hallituksen ja Euroopan yhteisöjen komission suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen

40, 86 ja 177 artiklan,

ottaen huomioon 25.7.1967 annetun neuvoston asetuksen N:o 359/67/ETY,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan ja erityisesti sen 20 artiklan,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Pretore di Milanon 11.1.1973 tekemällään päätöksellä sille esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Sisäinen maksu, joka kohdistuu yksinomaan kotimaisiin tuotteisiin niitä koskevien sopimusten perusteella ja jonka tarkoituksena on kansallisen tuotannon tukirahaston kartuttaminen, ei ole vientitullia vaikutukseltaan vastaava maksu.**

2) **Tällainen maksu voi olla 25.7.1967 annetun neuvoston asetuksen N:o 359/67/ETY vientitukia koskevien säännösten vastainen ainoastaan, jos sitä todetaan käytettävän keinona kyseisten vientitukien pienentämiseen.**

Lecourt Monaco Pescatore Donner

Mertens de Wilmars Ó Dálaigh Mackenzie Stuart

Julistettiin Luxemburgissa 12 päivänä heinäkuuta 1973.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti